



ΣΑΝ ΟΝΕΙΡΟ

Αὐτὸς ὁ τίτλος μου ἔρχεται πρῶτος διὰ τὸ διήγημα, τὸ ὁποῖον σκοπεύω νὰ γράψω· οἱ λόγοι δὲ διὰ τοὺς ὁποίους τὸν προτιμῶ παντὸς ἄλλου, τὸν ὁποῖον θὰ εὕρισκα κατόπιν, εἶνε δὺς: Πρῶτον ὅτι τὴν ἔκφρασιν αὐτὴν μετεχειρίσθη ἡ δυστυχὴς ἡρώϊς μου θέλουσά ποτε νὰ χαρακτηρίσῃ τὴν βραχεῖαν τῆς εὐτυχίαν· καὶ δεύτερον ὅτι καὶ εἰς ἐμὲ διήγειρε τῶ ὄντι τὴν ιδέαν ὄνειρου εὐαρέστου τὸ γλυκὺ μελιχρὸν φῶς, τὸ ὅποιον διέχυνεν εἰς τὴν εἴσοδον τῆς οἰκίας τῆς κρεμαστὸς λαμπτήρ, ἀναφθεῖς τὴν πρώτην ἐσπέραν τῆς εὐτυχῶς περιόδου τῆς ζωῆς τῆς καὶ σθεσθεῖς ἀποτόμωσ τὴν τελευταίαν.

Ἐκ τούτου βλέπετε ὅτι ἡ ἱστορία, τὴν ὁποίαν θὰ διηγηθῶ, εἶνε ἀληθὴς, ὅπως ὅλαι μου αἱ ἱστορίαι· διότι δὲν ἔγραψα ποτὲ σχεδόν, ἄνευ ἐνδοσίμου ἐκ τοῦ πραγματικοῦ βίου. Τὸ ἔργον μου εἶνε ἀπλῶς ἀντιγραφὴ, ἀλλ' ὑπὸ τινας ὄρους. Ἀποκρύπτω ἐν πρώτοις τὰ ὀνόματα, συγχύζων τὰ γεγονότα καὶ τοὺς χαρακτῆρας τόσοσ, ὥστε εἰς τὸν ἀδιάκριτον ἐξεταστὴν νὰ φαίνωνται ταῦτα καθαρῶς φανταστικά, ὅσον παρίστανται πραγματικά εἰς τὸν ἀληθῆ ἀναγνώστην. Συμπτύσω ἐξ ἄλλου ἢ ἐπεκτείνω τὴν ὑπόθεσιν, ὥστε ν' ἀποτελεῖται ἐξ αὐτῆς ὅσον τὸ δυνατόν καλλιτεχνικώτερον σύνολον. Τελευταῖον, ἐλέγω καὶ ἀναδεικνύω ἐκ τῶν μερῶν αὐτῆς ὅσα εἰς ἐμὲ ἀρέσουσι περισσότερον καὶ τὰ χρωματίζω ἀναλόγως τῆς ιδιοσυγκρασίας μου, ὥστε ἐπὶ τοῦ ὅλου νὰ ποτυπωθῇ ἡ σφραγὶς τῆς ἰδίας μου ἀντιλήψεως· τούτο δ' ἀποτελεῖ ὅλην τὴν πρωτοτυπίαν εἰς τὰ ἔργα ἡμῶν τῶν ἀντιγραφῶν, τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε ἢ *la nature vue à travers un temperament*, κατὰ τὸν ὅρισμόν τοῦ Ζολᾶ. Δὲν εἶνε βέβαια ἀνάγκη νὰ προσθέσω ὅτι, πρὸ πάντων τὸ τελευταῖον τούτο, γίνεται χωρὶς ἐγὼ νὰ ἔχω οὐδὲ τὴν παραμικρὰν συνείδησιν τῆς ἐργασίας μου.

Κατὰ ταῦτα, θὰ ὀνομάσω τὴν ἡρώϊδα μου Μαρίαν, θὰ ὑποθέσω δὲ ὅτι ἡ οἰκία μὲ τὸν με-

λιχρὸν λαμπτήρα κεῖται ἐν Ζακύνθῳ. Οὕτω δύναμαι νὰ προχωρήσω ἢ μᾶλλον νάρχισω τὴν διήγησίν μου, φροντίζων νὰ ἐξαίρω τὰ χαρακτηριστικώτερα αὐτῆς σημεῖα: Τὸν ἔρωτα τουτέστι τοῦ Πέτρου Ἡρακλειώτη, νέου εὐγενοῦς καὶ πλουσίου, πρὸς τὴν Μαρίαν Δόξα, πτωχὴν κόρην τοῦ λαοῦ, καταλήξαντα εἰς κοινωνικῶς ἀνάρμωστον καὶ σκανδαλώδη γάμον. Διὰ νὰ ἔλθῃ φυσικὸν τὸ γεγονός, πρέπει νὰ λάμψῃ πρὸ



Ο ΠΑΠΑΣ ΛΕΩΝ ΙΓ'.

τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ ἀναγνώστου ἢ ὠραιότης τῆς Μαρίας, ξανθῆς, γαλανθῆς, λεπτῆς, μὲ ὠσειδῆς πρόσωπον, μ' ἐπίχαρι ἀνάστημα, μὲ λεπτὴν ἐπιδερμίδα, ὑπενθυμιζούσης μοι, ἐν ᾧ τὴν περιγράφω, μίαν παλαιὰν ἐρωμένην, διὰ τὴν ὁποῖαν ἀφῆκα ὀλίγους, ἀλλ' ἐπωδύνους στεναγμούς... Ἐντὸς τοῦ φωτός τῆς καλλονῆς ταύτης θὰ ἐξωραϊσθῶσιν ὅλα τὰ λοιπὰ αἰσθήματα καὶ πράγματα: ἡ σεμνότης καὶ ἡ καλὴ τῆς κόρης ἀνατροφή· ὁ θερμὸς ἔρωσ τὸν ὁποῖον ἀναπαίδωκεν εἰς τὰς ἐκ-

δηλώσεις τοῦ Πέτρου· ἡ περιφρόνησις τούτου ἐναντίον τῶν προλήψεων τῆς κοινωνίας, καὶ ἰδίως τῆς ἀριστοκρατικῆς, τὴν ὁποῖαν ἐμίσει· ἡ παντελής ἐν τῶ οἴκῳ, ἐκ τοῦ θανάτου τῶν στενῶν συγγενῶν, ἀπομόνωσις τοῦ ἢ νεότης του καὶ ἡ ἀπόλυτος περὶ τὸ ἐνεργεῖν ἐλευθερία του. Ὅλα ταῦτα πρέπει νὰ παρασταθῶσιν ἐναργῶς, ἄνευ φλυαρίας, καὶ νὰ δικαιολογηθῶσι, διὰ νὰ μὴ ξενισθῇ ὁ ἀναγνώστης πρὸ τοῦ γάμου. Ἡ ἐκ πλημμελοῦς ἐκτελέσεως παρεκτροπὴ ἀπὸ τοῦ φυσικοῦ, ἀποτελεῖ ἀσύγνωστον λάθος εἰς τὸ πραγματικὸν διήγημα.

Μετὰ τὸν γάμον, εὐθὺς θάναφθῇ ὁ μελιχρὸς λαμπτήρ εἰς τὴν εἴσοδον τῆς ἀπεράντου οἰκίας, κλειστῆς τέως καὶ σκοτεινῆς, ὡσεὶ πενθούσης. Εἶνε τὸ σύμβολον τοῦ ὠραίου φωτός, ὅπερ ἔλαμψεν ἐν αὐτῇ, τῆς καλλονῆς, τοῦ ἔρωτος, τῆς εὐτυχίας... Πρέπει νὰ εἰσέλθωμεν καὶ νὰ περιγράψωμεν τὸν σεμνὸν κόσμον τῶν αἰθουσῶν, τὴν ὠραίαν θέαν τοῦ ἐξώστου, τὰ εὐθαλῆ ἄνθη τοῦ ἀνδῆρου. Θὰ θαυμάσωμεν τὴν γλυκεῖαν καὶ